

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bedrijventerrein Zwaluwenbunders, gemeente Tilburg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

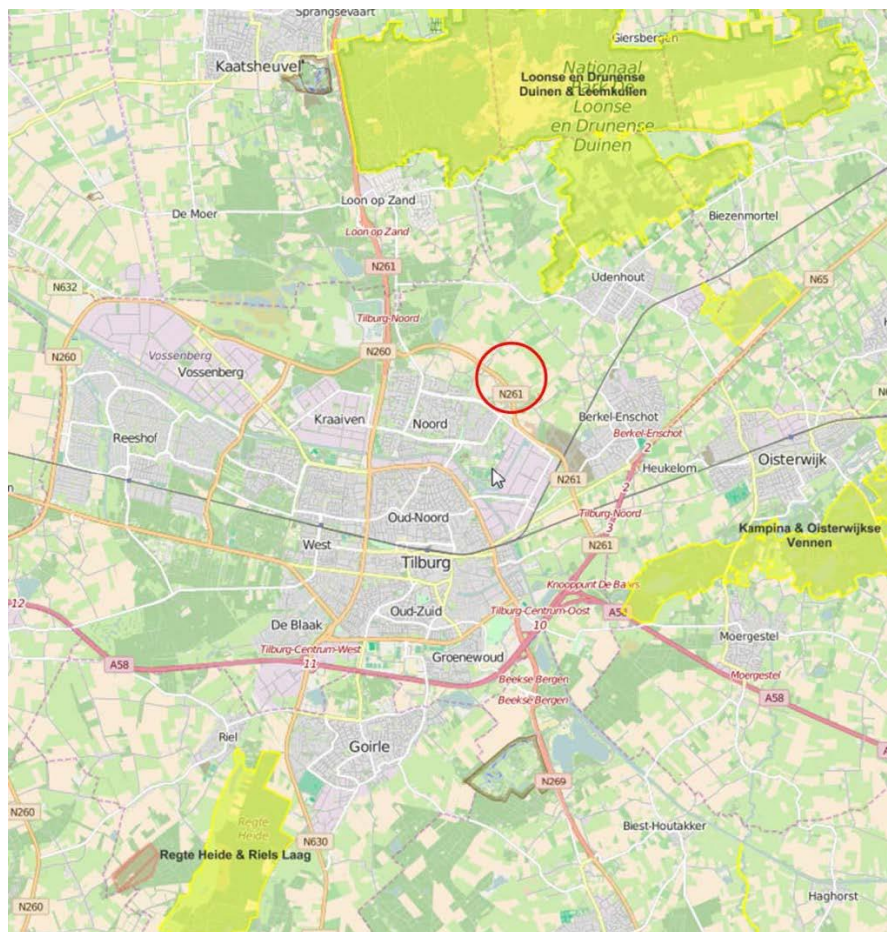
25 april 2019 / projectnummer: 3306

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Inleiding

De gemeente Tilburg wil het gebied Zwaluwenbunders inrichten als bedrijventerrein (circa 53 hectare groot). Hiervoor is een herziening van het bestemmingplan nodig. Voordat de gemeenteraad van Tilburg hierover besluit, zijn de milieugevolgen onderzocht in een MER. De gemeenteraad heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd het MER te beoordelen op juistheid en volledigheid.

Ligging van Zwaluwenbunders (rood) ten opzichte van onder de Wet Natuurbescherming beschermde gebieden (gele arcering) in de omgeving (Bron: PlanMER Bestemmingsplan Zwaluwenbunders)

---

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3306](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

Wat laat het MER zien?

Het rapport laat zien dat naast het gereserveerde terrein voor bedrijvigheid, het plangebied ruimte biedt voor waterberging, een ecologische verbindingszone en de inpassing van het bedrijventerrein in het omliggende landschap.

Het rapport toont de milieueffecten van de omzetting van het huidige agrarische gebied naar bedrijventerrein en de effecten voor het toekomstig gebruik van het terrein. De belangrijkste effecten zijn een toename in geluid, toename in stikstofdepositie en een toename in verkeersstromen zal plaatsvinden in het gebied.

Wat vindt de Commissie van het MER?

Het MER is goed leesbaar en de informatie is duidelijk en overzichtelijk gepresenteerd. De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER drie tekortkomingen. Het betreft de volgende tekortkomingen:

- Het MER sluit niet aan bij de ambitie uit de Omgevingsvisie Tilburg 2040 op het gebied van duurzaamheid in het algemeen en energietransitie en klimaatadaptatie in het bijzonder.
- De uitgangspunten voor de berekening van de stikstofdepositie, waaronder de gebruikte emissiefactoren vanuit landbouw en bedrijven, ontbreken waardoor de berekening en effectbeschrijving niet te herleiden zijn. Daarnaast is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan onzeker binnen de huidige status van het plan c.q. project binnen het PAS.
- Bij de bepaling van de geluidbelasting in de omgeving zijn onrealistische kengetallen gehanteerd. De berekende geluidbelasting komt derhalve niet overeen met de maximaal te verwachten geluidbelasting.

Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over de verandering van het bestemmingsplan van het gebied Zwaluwenbunders in de gemeente Tilburg. De Commissie adviseert om op basis van de geconstateerde tekortkomingen eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen. De gemeente heeft aangegeven dit advies over te nemen.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Duurzaamheid

In de Omgevingsvisie Tilburg 2040 is de wens uitgesproken om een klimaatbestendige en verantwoorde inrichting van de ruimte te realiseren. De gemeente heeft ook hoge ambities voor een duurzame inrichting van het gebied Zwaluwenbunders en duurzame energie. Deze zijn echter niet uitgewerkt in het plan en zijn de genoemde ambities niet verankerd in de

bestemmingsplanregels. In het MER ontbreekt hiervoor het toetsingskader van de klimaatproblematiek en het verlagen van de CO₂-uitstoot (mitigatie).

De ambitie en wensen van de gemeente Tilburg² zijn de Commissie op hoofdlijnen duidelijk, maar het antwoord op de vraag hoe deze ambitie en wensen in realiteit omgezet kunnen worden en wat dit betekent voor de inrichting van en besluitvorming over dit terrein is niet onderzocht. De Commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan onderzoek naar:

1. een inrichtingsvariant waarbij maximaal rekening wordt gehouden met de impact van klimaatverandering (klimaatadaptatie);
2. de mogelijkheid van het gebruik van duurzame energiebronnen zoals zonne-energie en warmte-koude-opslag (WKO) en de haalbaarheid van geothermie en windenergie op dit terrein;
3. randvoorwaarden en eisen voor de toekomstige inrichting en gebruik van het terrein en de (positieve) milieueffecten daarvan. Hiermee kan desgewenst gestuurd worden op duurzaamheidsambities voor de inrichting van het gebied en toepassing van duurzame energie en energiebesparing.

De Commissie ziet hier een mogelijkheid om de ambities en wensen van de gemeente te vergroten.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming in een aanvulling op het MER in te gaan op de mogelijkheden om op dit terrein een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen.

2.2 Natuur en Stikstofdepositie

Natuur

Door het plangebied Zwaluwenbunders loopt momenteel een provinciale ecologische verbindingzone (EVZ). De ontwikkeling van het gebied als bedrijventerrein geeft aanleiding de EVZ te verplaatsen naar het leidingentracé. Tegelijkertijd biedt de ontwikkeling aanleiding tot het creëren van een inpassingsplan. In dit verband heeft de gemeente Tilburg de ambitie geuit om de ecologische waarden uit te bouwen tot een natuurgebied dat autonoom kan functioneren binnen het ecologische netwerk waar het onderdeel van is. Daarbij zal het landschap onderdak bieden aan onder andere de boomkikker en de kamsalamander (Landschappelijke inpassing Zwaluwenbunders³).

De ontwikkeling van de robuuste groenzone als EVZ en zelfstandig natuurgebied is een belangrijke bouwsteen van het bestemmingsplan. In het MER wordt aan de effecten van deze ontwikkeling echter nauwelijks aandacht besteed. Daarmee zijn de (waarschijnlijk positieve) effecten van dit planonderdeel in het MER onderbelicht gebleven.

De Commissie adviseert daarom om in een toelichting op het plan en eventuele vervolgstappen specifiek aandacht te schenken aan de (positieve) gevolgen van verplaatsing en inrichting

---

² Zie voor meer informatie de Omgevingsvisie Tilburg 2040 -> <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2015-89794.html>

³ Landschappelijke inpassing Zwaluwenbunders, BTL Advies, 29 maart 2018, versie 3.

van de EVZ, en daarin ook te betrekken in hoeverre de bestemming van de groenzone de realisatiekansen van de provinciale EVZ beïnvloedt.

Plangebied Zwaluwenbunders met inpassing Ecologische VerbindingsZone, gemeente Tilburg (bron: Tilburg Landschappelijke Inpassing Zwaluwenbunders)

Stikstofdepositie

Het MER en de Passende beoordeling gaan beperkt in op de gevolgen van stikstofdepositie op natuurgebieden in de omgeving van het bedrijventerrein. Er is een verschilberekening gemaakt met het rekenprogramma AERIUS tussen de huidige situatie (agrarisch gebruik) en de plansituatie. Uit deze berekening blijkt een maximale toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden van 0,70 mol/ha/jaar.

In het MER en Passende beoordeling zijn de uitgangspunten voor de AERIUS-berekening slechts zeer summier aangegeven. Onbekend is van welke invoergegevens en emissiefactoren uit is gegaan bij de berekening. De bijgevoegde AERIUS-berekening geeft hier geen inzicht in. Daarmee zijn de resultaten van deze berekening voor de lezer van het MER niet reproduceerbaar.⁴

In het MER is aangegeven dat voor het bedrijventerrein Zwaluwenbunders ontwikkelingsruimte gereserveerd is in het PAS⁵. Het project is echter (nog) niet opgenomen in Bijlage 1

⁴ Tijdens het locatiebezoek is er een uitgebreide toelichting geweest over de uitgangspunten voor de stikstofberekening. Deze toelichting zal verwerkt worden in de aanvulling op het MER.

⁵ In de passende beoordeling staat dat het project is opgenomen in bijlage 6 van de Regeling PAS. Deze regeling is inmiddels niet meer vigerend en vervangen door de Regeling natuurbescherming. Overigens is het project ook nooit opgenomen geweest in de bijlage bij artikel 6 van de Regeling PAS.

van de vigerende Regeling Natuurbescherming. Tijdens het locatiebezoek is de Commissie gebleken dat deze ontwikkelingsruimte wel is aangevraagd. Een formeel besluit over de opname van het project in segment 1 van het PAS wordt echter pas in het najaar van 2018 genomen.

De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Zwaluwenbunders ten aanzien van stikstofdepositie is verbonden aan de zekerheid dat de ontwikkelingsruimte aan de uitvoering van het project Zwaluwenbunders wordt toegekend. Die zekerheid is er pas bij opname van het project in de herzien Regeling natuurbescherming eind 2018. Het bestemmingsplan kan daarmee formeel niet eerder vastgesteld worden dan op dat moment.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER meer inzicht te geven in de uitgangspunten en emissiefactoren die toegepast zijn bij de uitvoering van de berekening met AERIUS. Daarnaast adviseert de Commissie om in de aanvulling bij het MER nader in te gaan op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan binnen de huidige status van het plan c.q. project binnen het PAS.

2.3 Geluid

Ten behoeve van het bestemmingsplan is een akoestisch onderzoek⁶ opgesteld. De resultaten van dit akoestisch onderzoek zijn tevens gebruikt in het MER. In dit onderzoek is ten behoeve van de bepaling van het geluid van het bedrijventerrein een kengetal gehanteerd van 45 dB(A)-etmaalwaarde per m². Een dergelijke geluidemissie is voor de geplande activiteiten op het bedrijventerrein (voornamelijk logistieke sector) onrealistisch laag. In vergelijkbare situaties wordt een geluidemissie voor deze industriële activiteiten gehanteerd van 55 à 65 dB(A) per m². Het één en ander heeft tot gevolg dat de berekende geluidbelasting ten gevolge van het bedrijventerrein bij volledige planologische invulling mogelijk 10 à 20 dB(A) te laag is ingeschat.⁷

De Commissie adviseert de geluidbelasting ten gevolge van het bedrijventerrein opnieuw te berekenen waarbij wordt uitgegaan van een realistische geluidemissie voor de geplande bedrijfsactiviteiten. Deze nieuwe geluidbelasting dient separaat en in cumulatie met de overige geluidbelasting in dit gebied worden beoordeeld. Tevens dienen deze nieuwe inzichten te worden betrokken bij de effectbeoordeling voor het aspect gezondheid. Ga tevens in op mogelijke mitigerende maatregelen.

2.4 Landschap

In het MER wordt de realisatie van het bedrijventerrein middels groenvoorzieningen (circa 28 hectare groot) ingepast in het landschap. In de regels van het bestemmingsplan en in het MER wordt voor een voorstel voor de inrichting van het plangebied verwezen naar het Landschappelijke inpassingsplan. Zodoende ontbreekt in het MER een afweging en keuze tussen

---

⁶ Akoestisch onderzoek Bestemmingsplan 'Zwaluwenbunders' in Tilburg, project BP.1610.R01, d.d. 26 februari 2018, Kraaij Akoestisch Adviesbureau

⁷ Tijdens het locatiebezoek was er overeenstemming over de onjuiste berekening van de geluidsbelasting. Deze zullen in een aanvulling op het MER verder worden toegelicht.

verschillende varianten. Het Landschappelijke inpassingsplan bevat een voorstel voor de inrichting van het plangebied.

De Commissie adviseert om meer inrichtingsmogelijkheden in overweging te nemen voor het plangebied op basis van het inpassingsplan. Varianten in ontwerp en inpassing bieden kansen voor de Gemeente Tilburg om haar duurzame doelstelling te realiseren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Op onze website vindt u meer informatie over de [werkwijze](#) van de Commissie.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Eugène de Beer

Gerwin Gabry

Giel Hendriks (secretaris)

Reinoud Kleijberg

Marja van der Tas (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Het milieueffectrapport is opgesteld bij het Bestemmingsplan Bedrijventerrein Zwaluwenbunders gemeente Tilburg.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure is een MER verplicht, omdat effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag

Gemeenteraad van de gemeente Tilburg

Initiatiefnemer

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3306](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

